

6 juni 2019

Geachte leden en voorzitter van de gemeenteraad,

Aanleiding

Op 11 december 2018 hebben wij ons Rapport *'Vindbaarheid en beschikbaarheid van de specialistische jeugdhulp voor ouders en jongeren in Oss'* aan u aangeboden.

Bij het rapport hadden wij de bestuurlijke reactie gevoegd. In die bestuurlijke reactie heeft het college aangegeven de aanbevelingen van het rapport samen met de aanbevelingen van de rapporten: *'evaluatie beleidsplan jeugdhulp 2015- 2018'* en de *'evaluatie centrumregeling 2018'* mee te willen nemen in een plan van aanpak voor verbetervoorstellen. In onze aanbiedingsbrief hadden wij daarom aangegeven te zijner tijd te zullen nagaan op welke manier onze aanbevelingen een vertaling hebben gekregen in het plan van aanpak. We hebben ook aangegeven dat in een brief te zullen doen. Wij gaan daarom in deze brief in op de relatie tussen onze aanbevelingen en de ontwikkelagenda.

Ontwikkelagenda

In de raadsinformatiebrief van 19 maart 2019 heeft het college het proces geschetst van de ontwikkelagenda jeugd. Uit deze brief blijkt dat de gemeente Oss Ons Welzijn bij de ontwikkelagenda betreft en ervoor zorgt dat er draagvlak is bij deze organisatie. Ook is in de brief aangegeven dat de ontwikkelagenda wordt besproken in de gemeenteraad van juni en dat de reacties van de gemeenteraad worden meegenomen bij het opstellen van de definitieve ontwikkelagenda jeugd. Als rekenkamercommissie bevestigen wij het belang van het bespreken van de ontwikkelagenda in de gemeenteraad. Het gaat om het richting geven aan de jeugdhulp in Oss. Jeugdhulp is een belangrijk onderwerp voor de inwoners van Oss en is daarmee een onderwerp waarvoor politieke kaders gesteld kunnen worden.

Onze werkwijze

De *'Osse ontwikkelagenda vindbaarheid en beschikbaarheid van je jeugdhulp (2019 – 2022)'* heeft een duidelijke indeling in 10 thema's. Van ieder thema wordt op compacte wijze inzicht gegeven in de invulling van het thema. De ontwikkelagenda heeft een tijdlijn voor vier jaar.

Wij hebben een vergelijking gemaakt van onze aanbevelingen met de thema's en invulling ervan in de Osse ontwikkelagenda. Deze vergelijking heeft als doel om na te gaan of het *duidelijk* is wat de reactie van het college is op de aanbevelingen. Het gaat om de transparantie van het wel of niet opvolgen van aanbevelingen. Als een aanbeveling niet wordt opgevolgd kan daar een goede reden voor zijn, maar dat wordt alleen duidelijk als er een motivering voor is.

Wij laten de twee andere evaluaties en de adviezen van de Adviesraad Sociaal Domein buiten beschouwing in deze brief, omdat deze rapporten of in ons onderzoek zijn verwerkt en dus indirect zijn betrokken. Of ze behoorden niet tot ons onderzoek waardoor we er niet voldoende recht aan kunnen doen om ze in deze brief mee te nemen.

In deze brief gaan we in op welke aanbevelingen zijn uitgewerkt en de mate waarin. Ook gaan we in op de aanbevelingen die we niet terugzien. Het kan zijn dat de aanbeveling aandacht krijgt in een ander traject dan de ontwikkelagenda. Het college zou dat dan kunnen aangeven. Het kan ook zijn dat de aanbeveling niet wordt opgevolgd. De vraag is dan wat de motivering is.

In de bijlage bij deze brief hebben we een overzichtstabel opgenomen met onze aanbevelingen en vervolgens een duiding van waar en hoe deze zijn verwerkt in de ontwikkelagenda.

Thema's die (deels) overeenkomen met de aanbevelingen

Hieronder bespreken we de thema's die (deels) overeenkomen met de aanbevelingen uit ons rapport. De volgorde is die van de aanbevelingen. Per onderdeel wordt verwezen naar de thema's uit de Osse ontwikkelagenda.

Transparantie voor ouders en jongeren Wij zien op diverse plekken in de ontwikkelagenda dat er aandacht is voor het vergroten van transparantie voor ouders en jongeren. Zo zien we dat ouders en jongeren een kort verslag krijgen bij een hulpvraag als deze niet leidt tot een aanvraag voor specialistische jeugdhulp (thema 6). Ook is er aandacht voor cliëntondersteuning (thema 6), de mogelijkheid van JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) (thema 4) en een multidisciplinaire overleg met en bij de inwoner (thema 10).

Het is positief dat de mogelijkheid van cliëntondersteuning in een algemene folder wordt opgenomen en dat ouders en jongeren vanaf het begin worden gewezen op de mogelijkheid van cliëntondersteuning. We willen benadrukken dat het ook van belang is dat er gedurende het proces hier aandacht voor blijft; ouders en jongeren realiseren zich niet altijd vooraf wat er op hun afkomt. Bovendien is het van belang dat medewerkers het nut van cliëntondersteuning inzien. Hier is blijvende aandacht voor nodig.

We missen bij transparantie de mogelijkheid dat ouders kunnen aanschuiven bij het passend hulpoverleg. Dit overleg is maar voor een beperkt deel van de ouders van belang, maar het kan wel van groot belang zijn voor deze ouders.

Herkenbaarheid en bekendheid van het Centrum Jeugd en Gezin en het Basisteam Jeugd en Gezin Wij lezen in de ontwikkelagenda diverse punten waarop de herkenbaarheid en bekendheid van het CJG en BJJG aandacht krijgen. Dit is het geval voor ouders en jongeren bij thema 2 en voor de verwijfsfuncties van scholen en huisarts bij thema 3 vindplaatsen.

Het verbeteren van de aansluiting tussen het CJG en scholen, evenals het werken met een POH GGZ jeugd bij de huisarts zijn duidelijke stappen. Het verder verbeteren van de relaties tussen Veilig Thuis en BJJG en de gecertificeerde instellingen en BJJG (thema 8) draagt vooral bij aan de kwaliteit van de verwijzingen, maar zijn ook belangrijk voor de herkenbaarheid en bekendheid. Het gaat bij deze thema's onder andere ook om het verbeteren van het verwijzen en daarmee aan het voorkomen van (onnodige) doorverwijzingen en hiaten.

Wij merken op dat zowel het CJG als BJJG blijven bestaan. Onder het kopje 'extra aandachtspunten' hierna gaan we daar verder op in.

Meer maatwerk en terugdringen bureaucratie In thema 7 wordt ingegaan op het PGB. Het proces wordt verbeterd en de mogelijkheden zullen in een folder worden opgenomen. De tarieven worden bij de nieuwe verordening opnieuw vastgesteld.

Een belangrijk punt bij het PGB is de motivering. Wanneer kan het niet en wanneer wel. In de ontwikkelagenda staat bijvoorbeeld 'als zorg in natura niet voorhanden is'. Het is de vraag wat dit inhoudt. Betekent het bestaan van een wachtlijst bijvoorbeeld dat zorg in natura niet voorhanden is? Ook is er inmiddels vrij veel jurisprudentie over wat vanuit de Jeugdwet gemotiveerd kan worden bij PGB's. De

motivering is juridisch erg belangrijk en ook voor ouders en jongeren is de motivering van belang. Wij hebben daarom aanbevolen de regels voor de PGB te evalueren. Ook omdat volgens ons alleen procesverbetering vermoedelijk niet volstaat.

Onder thema 10 maatwerk staan enkele opties voor het vergroten van maatwerk. Ontschotting van de Wmo – Jeugdwet voor jongeren die 18 worden is een van die opties. Dat is positief. Bij thema 4 wordt gesproken over het verbinden van sociale teams en de BJG's; ook dat is positief. We missen echter de opties voor andere vormen van ontschotting, bijvoorbeeld tussen de Wmo en Jeugdhulp voor ouders die vanuit beide wetten hulp krijgen; daarvoor is vermoedelijk meer nodig dan meer 'verbinding'. We gaan daar verder op in onder het kopje 'extra aandachtspunten'.

Opdrachtgeverschap In het ontwikkelplan (thema 1) wordt aangegeven dat het versterken van het opdrachtgeverschap invulling krijgt bij het ontwikkeltraject van de subsidieverordening met Ons Welzijn. Dit omdat de subsidieverordening breder is dan jeugdhulp. Het kost tijd en ook timing om een subsidieverordening anders in te richten. Het starten van een ontwikkeltraject is een logische stap. Wel willen wij benadrukken dat een subsidieverordening belangrijk is, maar dat versterking van het opdrachtgeverschap verder gaat. Het gaat dan ook om het in gesprek gaan met / aanspreken van de opdrachtnemer in de praktijk, bijvoorbeeld ook over zorg in natura. Er is op dit moment geen inhoudelijke toets van de gemeente bij zorg in natura. Het is de vraag of de (wettelijke) gemeentelijke verantwoordelijkheid zo voldoende is geborgd. En daarmee of inwoners gelijk worden behandeld in vergelijkbare situaties.

Regie Van belang is ook dat de regie wordt verduidelijkt en dat er altijd iemand casusregie heeft (thema 5). De waakvlamfunctie zal worden gemonitord en over de overbruggingszorg zijn afspraken gemaakt. Het doel van deze maatregelen van het thema is onduidelijkheid op te lossen en hiaten te voorkomen. Ook van belang is dat er iemand is die knopen kan doorhakken in complexe casussen. Dat kan de procesregisseur zijn, maar dat is niet heel expliciet in de Ontwikkelagenda. Ook is het niet duidelijk bij wie de procesregie wordt belegd.

Taken BJG In thema 4 is aangegeven dat de taken van het BJG blijven zoals ze zijn, maar op een paar punten worden aangescherpt. Het gaat dan vooral om veiligheid. Ook wordt er bijvoorbeeld aangegeven dat er meer verbinding moet komen tussen de sociale teams en de BJG's.

Wij missen hierbij twee punten:

- is het een taak voor het BJG om te zoeken naar een aanbieder? En wat betekent dat voor de taken?
- hoe wordt het BJG zichtbaarder in de wijken. Het gaat er dan om dat er maar weinig hulpverleners direct in de wijk actief zijn. De afstand hulpverlening - jongeren is daarmee vrij groot.

Verwijzingen Over de verbeteringen voor verwijzingen hebben we het onder het kopje 'herkenbaarheid en bekendheid' reeds gehad.

Beschikbaarheid van de jeugdhulp In thema 9 worden enkele mogelijkheden genoemd om meer inzicht te krijgen in de (realtime) wachtlijsten en het monitoren van de inzet van de jeugdhulp en de financiën ervan. Dit, en de verbeteringen aan het regionale inkoopproces die nu worden ontwikkeld, zijn belangrijk om tot verbetering van inzicht in de beschikbaarheid van de jeugdhulp te komen. Wat ons niet duidelijk is, is of de definitie van een wachtlijst of wachttijd wordt verduidelijkt. Dit omdat de definitie van de inkoopregio niet zo goed werkbaar is voor de jeugdhulpaanbieders. De aanbieders hanteren daarom hun eigen definities.

18 - / 18 + In thema 10 wordt een aantal belangrijke opties genoemd om de wettelijke veranderingen bij het 18 jaar worden van jongeren zo te ondervangen dat jongeren er minder last van hebben. Een kanttekening die we hierbij hebben is dat het niet duidelijk is hoe de informatie op een duidelijke manier wordt gebundeld. Een toekomstplan helpt voor jongeren met bepaalde vormen van jeugdhulp. Het is de vraag of dat voor iedereen de meest voor de hand liggende manier is; werkt het bijvoorbeeld voor jongeren die grotendeels zelfstandig zijn? Of voor jongeren die deels buiten het systeem zijn gevallen en vragen hebben?

Extra aandachtspunten bij bespreking van de ontwikkelagenda in de raad

Hieronder bespreken we de aanbevelingen uit ons rapport die we niet terug zien bij de thema's. Het kan zijn dat ze bij een ander traject worden meegenomen of dat er redenen zijn voor het niet opvolgen van de aanbeveling. Dit hebben we echter niet gelezen in de Osse ontwikkelagenda.

Transparantie: 1 gezin 1 plan Het belangrijkste punt dat we missen bij het thema transparantie, en eigenlijk breder in de hele ontwikkelagenda, is het bevorderen van het meer werken met '1 gezin, 1 plan'. Het daadwerkelijk werken met 1 gezin 1 plan kan erg complex zijn. Het streven om diverse onderdelen te stroomlijnen en meer te ontschotten is van belang. Bij ontschotten gaat het dan om de Wmo en de jeugdhulp, maar eventueel ook beschermd wonen en jeugdhulp en/of schuldhulpverlening en jeugdhulp. Ook andere mogelijkheden voor 'ontbureaucratiseren' binnen een gezin kunnen relevant zijn. Dit kan bijvoorbeeld door het afstemmen van looptijden van beschikkingen, vooral in combinatie met langere looptijden van beschikkingen. Tot slot, merken we op dat een gezinsplan of familiegroepsplan een recht is. Meer aandacht hiervoor en in ieder geval meer duidelijkheid is een belangrijk onderdeel van transparantie voor ouders en jongeren.

Herkenbaarheid; samenvoegen CJG en BJG We hebben aanbevolen het CJG en BJG – beide onderdeel van Ons Welzijn – samen te voegen. De reden voor de aanbeveling is dat het bestaan van twee 'instanties' verwarrend is voor ouders en jongeren. Ook betekent het dat de toegang tot specialistische hulp in wezen uit twee toegangen bestaat. In het ontwikkelplan wordt hier niet op ingegaan. Er kunnen goede redenen zijn om beide organisatie - onderdelen op deze manier in stand te houden. Het is ons echter niet duidelijk wat die redenen zijn.

We merken hierbij op dat wij hebben voorgesteld het CJG op te heffen en samen te voegen met het BJG (met behoud van de taken van het CJG). Indien het CJG bekender is kan dit natuurlijk een reden zijn om het BJG op te heffen (als naam; dus met behoud van taken) en samen te voegen met het CJG. Anders, gezegd het gaat er ons om dat er maar één 'instantie' is die de toegang is voor specialistische hulp.

We begrijpen uit het ontwikkelplan dat een folder de onduidelijkheid moet opheffen. Dit kan helpen, maar het is de vraag of dit de handigste manier is. Wij vragen ons af hoe de doelgroep heeft gereageerd op de folder in de testfase van de folder.

Meer maatwerk en tegengaan bureaucratie Zoals eerder in deze brief aangegeven missen we een paar opties bij het tegengaan van bureaucratie.

De belangrijkste optie die we missen is dat er voor wordt gezorgd dat er bij het BJG, maar indien nodig ook bij de gemeente, medewerkers zijn die knopen kunnen doorhakken. Het erg lang laten voortslepen van ingewikkelde casussen met daarbij beperkte en/of onduidelijke communicatie is een van de grootste frustraties van ouders en jongeren. Dit gebeurt niet bij veel casussen, maar het gebeurt wel en vooral in situaties die toch al complex en gevoelig zijn. Het maken van afspraken over procesregie kan aan dit probleem tegenmoet komen. We lezen dit echter niet expliciet in de Ontwikkelagenda. Bovendien is het, zoals eerder in deze brief opgemerkt, niet duidelijk wie, wanneer procesregie krijgt.

Verder merken we hier volledigheidshalve op dat we enkele opties voor ontbureaucratiseren, missen. Het gaat dan over de PGB's, maar ook over de looptijd van beschikkingen en het verder ontschotten van bijvoorbeeld de Wmo en Jeugdwet in één gezin. Wij hebben deze punten reeds benoemd in deze brief, maar benadrukken hier nog eens het belang ervan, met name omdat een deel van deze problemen grote irritaties zijn voor ouders en jongeren, voor jeugdhulpverleners én voor de betrokken ambtenaren. Kortom, ontbureaucratisering hoort wat ons betreft bij de quick wins en dat komen wij beperkt tegen in de ontwikkelagenda.

Namens de rekenkamercommissie Oss,

Met vriendelijke groet,

Astrid van de Klift
Voorzitter rekenkamercommissie Oss

Bijlage 1 aanbevelingen vergeleken met de ontwikkelagenda*

Aanbevelingen	Ontwikkelagenda
<p>Aanbeveling 1: Vergroot de transparantie bij de vindbaarheid, toegang en beschikbaarheid van de jeugdzorg voor ouders en jongeren.</p>	
<p>Doe dit bijvoorbeeld door:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - (Korte) verslagen te maken voor ouders/jongeren bij het toegangsproces. 	<p>Verbeteren informatie van het BJG. Kort verslag bij de toegang als er geen aanvraag komt (thema 6)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ouders/jongeren de mogelijkheid te geven bij overleggen, zoals het overleg passende hulp, aanwezig te zijn.</i> 	<p>-</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Vaker een multidisciplinair overleg met ouders/jongeren te organiseren bij de (door)start van een traject. 	<p>Samenwerkwijze wordt ingevoerd. Een multidisciplinair overleg maakt daar onderdeel van uit (thema 10).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Meer aandacht te geven aan informatie over de juridische rechten en plichten van ouders/jongeren, bijvoorbeeld door cliëntondersteuning meer onder de aandacht te brengen. 	<p>Cliëntondersteuning wordt meer onder de aandacht gebracht en wordt onder andere in een folder verwerkt (thema 6).</p> <p>Er wordt meer gewerkt met JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) (thema 4).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - De zelfregie van ouders/jongeren en de regie van de professionals duidelijker vorm te geven. 	<p>Regie wordt duidelijker afgebakend en geregeld; zie verder onder aanbeveling 5.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Concreet vorm te geven aan 1 gezin 1 plan.</i> 	<p>-</p>
<p>Aanbeveling 2: Vergroot de herkenbaarheid van het BJG.</p>	<p>Er komt meer uitleg, duidelijkere verwijzingen op de websites en een infographic (thema 2).</p>
<p>Doe dit bijvoorbeeld door:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Het BJG zijn eigen fysiek loket te laten zijn; hevel de taken van het CJG over naar het BJG en het het CJG op.</i> 	<p>-</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Laat het BJG meer zichtbaar zijn in de wijk, maar ook bij bijvoorbeeld scholen en GGD. 	<p>Er wordt gezocht naar een betere aansluiting bij scholen (thema 3). Er komt een experiment met een familiecontactpersoon op IKC de Regenboog. Er komt een pilot met een praktijkondersteuner bij de huisartsen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Maak duidelijk dat het BJG over de Jeugdwet (vaak tot 18 jaar) gaat.</i> 	<p>-</p>

Aanbevelingen	Ontwikkelagenda
Aanbeveling 3: Zorg voor meer maatwerk; verminder onnodige bureaucratie	
Doe dit bijvoorbeeld door:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Hulpvragen op de grens tussen Wmo en jeugdhulp daadwerkelijk te ontschotten.</i>	Voor jongeren die 18 worden is aandacht voor ontschotting (thema 10). Ook wordt meer verbinding gezocht tussen sociale teams en BJJ's. Ontschotting bij andere raakvlakken van jeugdhulp en Wmo zijn niet opgenomen.
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Meer maatwerk bij de looptijd van beschikkingen; geeft ook beschikkingen af die langer dan één jaar lopen.</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>De regels voor PGB's te evalueren, met name de tarieven, en de regels vervolgens efficiënter en effectiever vorm te geven.</i>	In thema 7 is opgenomen dat: <ul style="list-style-type: none"> - de werkrelatie BJJ en backoffice gemeente wordt verbeterd met aandacht voor de administratieve lasten. - verbeteringen voortgekomen uit de klantreis worden doorgevoerd (deze zijn niet concreet geduid) - tarieven komen in de nieuwe verordening - er komt een folder over een PGB Het uitgangspunt blijft dat PGB alleen een optie is als zorg in natura niet voorhanden is. Wat voorhanden is is niet duidelijk. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk of een PGB ook een optie is als er een wachtlijst is voor zorg in natura.
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ervoor te zorgen dat er medewerkers zijn bij het BJJ, en eventueel ook de gemeente, die knopen kunnen doorhakken in complexe casussen.</i>	Er kan een procesregisseur worden ingeschakeld als een casus stagneert (thema 5). Het is niet duidelijk welke bevoegdheden de procesregisseur heeft; dat wil zeggen of deze regisseur voldoende in staat is knopen door te hakken. Ook is niet duidelijk bij wie de procesregie belegd gaat worden.
Aanbeveling 4: Versterk de invulling van het opdrachtgeverschap van de gemeente voor de jeugdhulp.	
Doe dit bijvoorbeeld door:	
<ul style="list-style-type: none"> - De verantwoordelijkheid te nemen voor vergroting van de kwaliteit van de verwijzingen.	Hier zijn diverse projecten voor met veilig thuis, en gecertificeerde instellingen en het BJJ (thema 4). Voor de relatie met de specialistisch aanbieder en het BJJ is er de 'Werkplaats transformatie' (thema 4).
<ul style="list-style-type: none"> - Met Ons Welzijn afspraken te maken over	

Aanbevelingen	Ontwikkelagenda
<ul style="list-style-type: none"> o Medewerkers die problemen op kunnen lossen (zie aanbeveling 3) 	Zie onder aanbeveling 3
<ul style="list-style-type: none"> o Een sterker accent op het geven van informatie over rechten en plichten, waaronder informatie over cliëntondersteuning (zie aanbeveling 1) 	Zie onder aanbeveling 1
<ul style="list-style-type: none"> o Een duidelijkere invulling van de regiefunctie door het BJJ (zie aanbeveling 5). 	Zie onder aanbeveling 5
De subsidieovereenkomst duidelijker op te zetten. Dat wil zeggen, duidelijk aangeven wat wettelijke taken zijn en wat niet, Een minder gelaagde overeenkomst met duidelijkere indicatoren kan duidelijker maken waarop wordt gestuurd en hoe.	Er is een ontwikkeltraject ingezet. Dit wordt meegewogen met de nieuwe subsidieverordening (thema 1).
<p>Aanbeveling 5: Evaluer de taken van het BJJ, herzie de taken en/of zorg ervoor dat de taken kunnen worden uitgevoerd.</p>	De taken veranderen niet, maar er komen wel aanscherpingen op een paar punten (zie onder aanbeveling 4, eerste aandachtsstreepte)
Aandachtspunten daarbij zijn:	
<ul style="list-style-type: none"> - Is er voldoende kennis bij BJJ medewerkers voor het uitvoeren van het proces bij de gemeentelijke toegang? 	In thema 4 wordt een voorstel gedaan voor het administratief ontlasten van medewerkers.
<ul style="list-style-type: none"> - Is het zoeken van een aanbieder een taak van het BJJ? Zo ja, wat zijn daarvan de consequenties? 	-
<ul style="list-style-type: none"> - Hoe kan de regiefunctie zo worden ingevuld dat er geen hiaten meer zijn? 	In thema 5 komt de regiefunctie aan bod. Deze wordt gedefinieerd en verantwoordelijkheden belegd. Procesregie staat benoemd, maar is minder concreet ingevuld.
<ul style="list-style-type: none"> - Hoe kan een waakvlamfunctie worden ontwikkeld, zodat uitval uit de hulp wordt tegengaan? 	In thema 5 wordt aangegeven dat dit wordt gemonitord. Ook zijn er afspraken gemaakt over de overbruggingszorg.
<ul style="list-style-type: none"> - Hoe kan het BJJ zichtbaar worden in de wijk? 	-
<p>Aanbeveling 6: Zorg voor continue aandacht voor het ontwikkelen van de kwaliteit van de verwijzingen.</p>	
Doe dit bijvoorbeeld door:	
<ul style="list-style-type: none"> - Het gesprek tussen BJJ en jeugdhulpaanbieders hierover te organiseren. 	<p>In thema 4 'Werkplaats transformatie' wordt hier aandacht aan besteed voor de specialistische aanbieders.</p> <p>In thema 8 wordt ingegaan op de verwijzingen van de gecertificeerde instellingen.</p>

Aanbevelingen	Ontwikkelagenda
	Het gaat dan om de (regionale) werkwijze 'de nieuwe jeugdbescherming'.
- Huisartsen te ondersteunen met bijvoorbeeld een praktijkondersteuner.	In thema 8 wordt ingegaan op een pilot voor praktijkondersteuners bij huisartsen.
- Het BJG duidelijker te positioneren, zodat er vaker direct naar het BJG wordt verwezen.	Dit concentreert zich in de ontwikkelagenda op scholen (thema 3).
Aanbeveling 7: In aanvulling op de evaluatie van de samenwerking in de jeugdhulpregio Noordoost-Brabant doen we enkele aanbevelingen over de beschikbaarheid van de jeugdhulp:	
7a) Zorg voor inzicht in de wachtlijsten, onder andere door een realistische definitie van wat een wachtlijst of wachttijd is.	In thema 9 wordt een aantal mogelijkheden aangegeven om realtime inzicht te krijgen in wachtlijsten. Dit inzicht is een hulpmiddel om te sturen. Er wordt regionaal een dashboard ontwikkeld om de inzet en financiën beter te monitoren (regionaal en lokaal). De mogelijkheden voor een tool voor inzicht in actuele wachttijden wordt onderzocht. Over de definitie van een wachtlijst of wachttijd is niets opgenomen.
7b) Bij de bekostiging zien wij de historische kosten in combinatie met een erg globale berekening als belangrijk knelpunt. De bekostiging zou hierop moeten worden onderzocht.	Dit is onderdeel van de nieuwe regionale inkoop en valt verder buiten de ontwikkelagenda.
Aanbeveling 8: Zorg voor één centraal plek bij BJG of gemeente waar jongeren en hun ouders terecht kunnen met vragen over 18 jaar worden.	In thema 10 wordt aangegeven dat: - Er zal worden gewerkt met de Samenwerkwijze (multidisciplinair overleg met en bij de inwoner). - Er aandacht is voor ontschotting tussen de Jeugdwet en Wmo voor jongeren die 18 worden; dit via de Samenwerkwijze. - Regionaal komt er een pilot voor 18- /18+ Oss wil daar het toekomstplan (voor de jongere) onderdeel van laten zijn. - Oss gaat overleggen met de jongerenraad. Informatie bundelen komt niet expliciet aan bod. Wel gaat het bij thema 4 over digitalisering en het aanbieden van digitale programma's. Daarbij wordt aandacht voor 18 worden niet benoemd.

* aanbevelingen niet –cursief betekent: we zien de aanbeveling terugkomen in de Ontwikkelagenda

aanbevelingen cursief wil zeggen: we missen de reactie op deze aanbeveling